

Spis treści

	Str.
Wstęp.....	5
Jacek Adamek, <i>Rachunkowość w kręgu kultury islamskiej</i>	7
Halina Buk, <i>Problemy identyfikacji połączenia jednostek gospodarczych według standardów rachunkowości</i>	19
Ksenia Czubakowska, <i>Wybór metod wyceny zapasów w polityce bilansowej</i>	31
Waldemar Gos, <i>Formy prezentacji bilansu</i>	41
Rafał Grabowski, Anna Karmańska, <i>Polityka bilansowa spółek akcyjnych - uwarunkowania skuteczności oraz skutki rozpoznania przez inwestorów</i>	55
Stanisław Hońko, <i>Zasady kwalifikacji, wyceny i prezentacji aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia</i>	67
Magdalena Janowicz, <i>Metody wyceny przedsiębiorstw w połączeniach jednostek gospodarczych</i>	77
Małgorzata Kamieniecka, <i>Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w warunkach globalnego kryzysu gospodarczego</i>	87
Teresa Kiziukiewicz, <i>Zasady ujawniania aktywów biologicznych w sprawozdaniach finansowych jednostek rolniczych według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej</i>	99
Małgorzata Kutera, <i>Audyt finansowy a przestępstwa gospodarcze</i>	109
Zbigniew Luty, <i>Wirtualny wymiar informacji finansowych. Artykuł dyskusyjny</i>	123
Monika Łada, <i>Rachunkowość otwartych ksiąg - zarys koncepcji</i>	131
Alicja Mazur, <i>Stosowanie wartości godziwej w Polsce - wyniki badań ...</i>	145
Jan Michalak, <i>Założenia, zasady i narzędzia lean accounting</i>	169
Bożena Nadolna, <i>Identyfikacja kosztów utraconych korzyści w rachunkowości</i>	185
Bartłomiej Nita, <i>Modelowanie rachunkowości na potrzeby zarządzania dokonaniem przedsiębiorstwa</i>	199

Marzena Remlein, <i>Metoda nabycia a metoda łączenia udziałów w procesie łączenia jednostek gospodarczych - rozwiązania krajowe i międzynarodowe</i>	213
Kazimierz Sawicki, <i>Nowe zasady działalności firm audytorskich</i>	225
Ewa Śnieżek, Michał Wiatr, <i>Współczesne kierunki modelowania raportów finansowych na przykładzie wybranych modyfikacji bilansu i rachunku przepływów pieniężnych</i>	237
Gertruda Krystyna Świdarska, Monika Raulinajtys, <i>Rachunek kosztów działań jako podstawa wyceny usług</i>	255
Katarzyna Zasiewska, <i>Bilans podatkowy - założenia koncepcyjne i zawartość informacyjna</i>	269
Informacja dla Autorów	283

Rachunkowość w kręgu kultury islamskiej

Jacek Adamek

Streszczenie

Islamska literatura tematu podnosi fakt niedostosowania konwencjonalnej (zachodniej) koncepcji rachunkowości do wyznań, jakie przed tym elementem systemu informacyjnego jednostki gospodarczej definiuje kod Islamu. Ustalono zarzuty dotyczą zwykle trzech kwestii: sprzeczności z nauką islamu, braku związku z celami islamskiej rachunkowości, niedostatecznego skupienia na islamskich celach społeczno-ekonomicznych. Przyjmując te charakterystyki zdefiniowano cel artykułu, którym jest próba odpowiedzi na pytanie; czym jest rachunkowość islamska? Treść artykułu osadzono na wskazaniu specyfiki aktywności gospodarczej pozostającej w zgodzie z wymogami Islamu, oraz na porównaniu cech przypisywanych rachunkowości islamskiej z atrybutami zachodniej (brytyjsko-amerykańskiej) szkoły rachunkowości.

Summary

Accounting in the Islamic world

Islamic professional literature points out the lack of adjustment of conventional (western) accounting concept to the beliefs defined by the Islamic code with regard to this particular element of an economic entity information system. The objections usually refer to three issues: contradictions with Islamic teaching, lack of reference to the objectives of Islamic accounting and insufficient focus on Islamic social-economic targets. Having identified these problems the article attempts to find the reply to the question: what is Islamic accounting? The content of the article includes discussion of the specific nature of economic activity in line with the requirements of Islam and comparison of features associated with Islamic accounting with the attributes of western (British-American) school of accounting.

Problemy identyfikacji połączenia jednostek gospodarczych według standardów rachunkowości

Halina Buk

Streszczenie

W ostatnich pięciu latach są dokonywane istotne zmiany merytoryczne w międzynarodowych standardach rachunkowości regulujących rozliczanie połączenia jednostek. Wprowadzenie polskie przepisy prawne zostały znowelizowane w 2008 r., jednakże w rozważanym zakresie merytorycznym nie dokonano istotnej ich adaptacji do rozwiązań międzynarodowych. Istniejące krajowe i międzynarodowe regulacje określają najważniejsze kwestie rozliczenia nabycia jednostki lub przedsięwzięcia z punktu widzenia nabywcy. Pozostaje jednak wiele dyskusyjnych problemów, jak sama kwalifikacja połączenia jednostek, ustalenie daty przejęcia, uznanie jednej z łączących się stron za jednostkę przejmującą.

Summary

Issues in identification of a business combination under the accounting standards

In the last five years significant changes were introduced to the international accounting standards, which regulate accounting for business combinations. Polish Accounting Act was amended in 2008, but in this area, the international standards have not been adopted in full. Existing domestic and international standards regulate the main issues in applying the purchase method, from point of view of the acquirer. However many controversial questions remain, such as qualification of the businesses combined, fixing an acquisition date, identifying an acquirer. The article offers a brief discussion of these problems.

Wybór metod wyceny zapasów w polityce bilansowej

Ksenia Czubakowska

Streszczenie

Ustawa o rachunkowości stwarza możliwość wyboru w zakresie wyceny i ewidencji rzeczowych aktywów obrotowych. Wybór przyjętych zasad mieści się w granicach materialnych instrumentów polityki bilansowej.

Zapasy można wyceniać w cenach zakupu, cenach nabycia, cenach sprzedaży netto bądź kosztach wytworzenia. Wybór przyjętych zasad wyceny uzależnia się od tego, czy są one dokonane przed dniem bilansowym, czy na dzień bilansowy.

Summary

The choice of inventories valuation methods in accounting policy

The Accounting Act creates a possibility of choice in the area related to the recording and measurement of tangible current assets. The choice of the principles to be followed is among the material instruments of accounting policy.

Inventories might be valued at the cost of purchase, the cost of acquisition, the net selling price, or the cost of manufacture. The choice of valuation rules depends on whether the valuation is made at the balance sheet date or before it.

Formy prezentacji bilansu

Waldemar Gos

Streszczenie

Celem niniejszego artykułu jest analiza form prezentacji bilansu. W opracowaniu stawia się hipotezę, że celem prowadzenia rachunkowości jest nie tylko dostarczenie informacji o poziomie danego zasobu lub procesu, ale również powinno być wyjaśnienie, dlaczego jest taki ich poziom.

Dla weryfikacji niniejszej hipotezy zostały omówione zagadnienia związane z:

- klasyfikacją sposobów prezentacji aktywów i pasywów,
- prezentacją aktywów i pasywów zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej,
- przykładami prezentacji bilansu dla różnych celów.

Summary

Forms of balance sheet presentation

The purpose of the article is analysis of the forms of balance sheet presentation. A hypothesis was formed in the paper that the purpose of keeping accounts is not only to provide information about the level of a resource or a process, but also to explain the reasons for such a level. In order to verify the hypothesis some issues were considered relating to:

- classification of forms of assets and liabilities presentation,
- presentation of assets and liabilities according to the International Financial Reporting Standards,
- examples of balance sheet presentation for miscellaneous purposes.

Polityka bilansowa spółek akcyjnych - uwarunkowania skuteczności oraz skutki rozpoznania przez inwestorów

Rafał Grabowski
Anna Karmańska

Streszczenie

Standardy i normy prawne określające zasady rachunkowości zawierają szereg praw wyboru i pól swobodnego działania. Ich wykorzystywanie w celu oddziaływania na oceny formułowane przez interesariuszy było często poddawane krytyce. Jednak wykorzystanie swobody pozostawionej na płaszczyźnie uregulowań w zakresie rachunkowości nie umożliwia oddziaływania na oceny formułowane przez interesariuszy, jeżeli są spełnione dwa warunki. Warunek I wymaga, aby rynek kapitałowy odznaczał się przynajmniej tzw. efektywnością w średniej formie. Skutkiem odznaczania się przez rynek kapitałowy efektywnością w średniej formie jest między innymi to, że inwestorzy wyceniający akcje danej spółki natychmiast uwzględniają w swych ocenach wszystkie publicznie dostępne informacje dotyczące tej spółki, w tym także dane zawarte w informacji dodatkowej. Warunek II wymaga, aby sprawozdanie finansowe umożliwiało poznanie, jakie wartości (tych pozycji) byłyby ujęte, gdyby zastosowano opcjonalną metodę rachunkową.

W literaturze przedmiotu opisanych jest wiele badań, których celem było ustalenie, czy tendencyjne ukształtowanie bilansu oraz rachunku zysków i strat umożliwia oddziaływanie na inwestorów giełdowych. Trzeba jednak podkreślić, że praktycznie we wszystkich opracowaniach, koncentrowano się na warunku I, dotyczącym efektywności rynków kapitałowych. Kwestia warunku II odnoszącego się do zawartości informacyjnej sprawozdań finansowych nie była gruntownie badana. To skłoniło współautora niniejszego referatu do podjęcia próby ustalenia, czy opisane powyżej warunki braku skuteczności polityki bilansu handlowego są spełnione. Wyniki, jakie uzyskał autor badania pozwoliły stwierdzić, że pomimo, iż warunek I jest spełniony, polityka bilansu handlowego kształtowana na podstawie MSSF może być nadal skutecznie wykorzystywana do kształtowania ocen formułowanych przez interesariuszy. Wynika to z faktu, że w licznych przypadkach warunek II związany z zawartością sprawozdań finansowych nie jest spełniony.

Summary

Accounting policy of joint stock companies - CONDITIONS of effectiveness and results of detection by investors

The accounting standards provide companies, including joint-stock companies, with a significant amount of flexibility in their reporting practices. Accountants and financial managers have frequently been accused of misusing this flexibility in the hope of boosting earnings and stock prices. However, accounting choice should not affect stock price if two conditions hold.

First, the market must be efficient at least in the semi strong form. In other words, stock prices must incorporate all relevant information about the issuer. This means that stock holders have read and examined financial data included in the additional information that contains notes to financial statements. Second, enough information must be provided in the annual report so that financial analysts can construct earnings under the alternative accounting methods.

The issue of whether the above mentioned conditions are held is an empirical matter. A number of academic papers have addressed this issue. Most of them focused on the second condition (i.e. market efficiency). One of them (reviewed above) primarily have taken into account the first condition, and tried to evaluate whether financial statements prepared in accordance with the International Financial Reporting Standards should include information that is necessary to hold the first condition. The results suggest that there is a lot of flexibility in the International Financial Reporting Standards that can be used to influence investor's opinion and therefore also stock prices. The reason is obvious. In many cases financial statements prepared according to the International Financial Reporting Standards do not include information that is necessary for holding the first condition.

Zasady kwalifikacji, wyceny i prezentacji aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia

Stanisław Hońko

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza wytycznych Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 5 *Aktywa trwale przeznaczone do zbycia oraz działalność zaniechana* dotyczących klasyfikacji, wyceny i prezentacji aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

W treści przedstawiono zasady wyceny i prezentacji tych aktywów, stwierdzając, że omawiany standard jest kolejnym krokiem w kierunku wykorzystania bieżących parametrów wyceny w rachunkowości.

Summary

Rules for qualification, valuation and presentation of non-current assets held for sale

The purpose of the article is the analysis of directives of the International Financial Reporting Standard 5 „*Non-current assets held for sale and discontinued operations*” related to qualification, valuation and presentation of assets held for sale. The text describes the principles of valuation and presentation of these assets, noting that this standard is another step toward using current valuation parameters in accounting.

Metody wyceny przedsiębiorstw w połączeniach jednostek gospodarczych

Magdalena Janowicz

Streszczenie

Wycena łączących się spółek na potrzeby ustalenie parytetu wymiany akcji jest istotnym zagadnieniem związanym z połączeniem jednostek gospodarczych. Celem niniejszego artykułu jest wskazanie, jakie metody wyceny mogą zostać wykorzystane przez łączące się jednostki gospodarcze. Artykuł zawiera także wyniki przeprowadzonych przez Autorkę badań dotyczących wykorzystania przedstawionych metod w praktyce.

Summary

Methods of enterprise valuation in business combination

Valuation of combining entities required for calculating the exchange ratio for the shares is an important issue related to business combination. The purpose of the article is to present the methods that may be used by combining entities. The paper also contains the results of the research conducted by the Author and related to determining what methods are used by combining entities.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w warunkach globalnego kryzysu gospodarczego

Małgorzata Kamieniecka

Streszczenie

Artykuł poświęcono aktywom z tytułu odroczonego podatku dochodowego w okresie globalnego kryzysu gospodarczego. Zidentyfikowano główne przyczyny pojawiania się ujemnych różnic przejściowych w tym czasie. Zwrócono uwagę na konieczność dokonania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów na odroczony podatek dochodowy. Wskazano możliwości wykorzystania aktywów do kreowania obrazu firmy. Uwypuklono przesunięcia czasowe między pojawieniem się zdarzenia gospodarczego a uwzględnieniem jego skutków w sprawozdaniu finansowym.

Summary

Deferred tax assets in the context of global economic crisis

This article addresses the issue of deferred tax assets at the time of global economic recession. Main causes of negative temporary differences occurrence at that time are identified, and the need to create a revaluation reserve for deferred tax is explained. The article also explores the possibility of making use of assets for boosting the company's results. Attention has been drawn to the time lag between the occurrence of an economic event and recognition of its effects in financial statements.

Zasady ujawniania aktywów biologicznych w sprawozdaniach finansowych jednostek rolniczych według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

Teresa Kiziukiewicz

Streszczenie

Charakterystycznym dla przedsiębiorstw rolniczych składnikiem aktywów są aktywa biologiczne. Wyróżnia je fakt podlegania przemianie biologicznej, wskutek której przekształcają się one w produkty rolnicze lub inne aktywa biologiczne. W związku z tą specyfiką powstaje problem odpowiedniej prezentacji informacji o nich. W artykule są przedstawione zasady i zakres ujawnień o aktywach biologicznych w sprawozdaniu finansowym i dołączanych do niego raportach szczegółowych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów wyceny według wartości godziwej.

Summary

Principles of biological assets disclosure in agricultural entities' financial statements according to International Financial Reporting Standards

Biological assets are an assets component specific to agricultural enterprises. Their distinctive features is the fact that they are processed in a biological transformation into the agricultural produce or other biological assets. Their characteristics cause a problem of proper information disclosure. The paper presents the principles and scope of biological assets disclosure in financial statements and other reports attached to financial statements. Especially the problems of fair value measurement was taken into consideration.

Audyt finansowy a przestępstwa gospodarcze

Małgorzata Kutera

Streszczenie

Przestępstwa gospodarcze stanowią zagrożenie dla prawidłowego rozwoju rynków kapitałowych. Walka z tymi przestępstwami jest prowadzona przede wszystkim w celu ochrony interesów dawców kapitału, dlatego dotyczy ona fundamentów gospodarki rynkowej. W tym zakresie szczególną rolę odgrywają biegli rewidenci, którzy podczas standardowego audytu finansowego niejednokrotnie identyfikują symptomy popełnianych nadużyć.

Niniejsze opracowanie przedstawia istotę rewizji finansowej w świetle przestępczości gospodarczej. Zawiera charakterystykę głównych rodzajów oszustw finansowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na te rodzaje nadużyć, które są wykrywane przez biegłych rewidentów. Ostatnia część opracowania prezentuje dwa wybrane przykłady oszustw pochodzące z praktyki audytorskiej.

Summary

Financial audit and corporate crime

Corporate (white collar) crime poses a threat to the correct development of capital markets. Combating it is mainly aimed at protecting the interests of capital providers, so it concerns the foundations of the market economy. In this regard, a special role is played by chartered accountants (auditors), who frequently detect the symptoms of fraud during the standard financial audit.

This publication presents the essence of financial auditing in the light of corporate crime. It characterises main types of financial fraud with particular emphasis on the types detected by chartered accountants. The last part presents two selected examples of fraud taken from auditing practice.

Wirtualny wymiar informacji finansowych. Artykuł dyskusyjny

Zbigniew Luty

Streszczenie

W artykule prezentuje się możliwość tworzenia informacji finansowych poprawnych z punktu widzenia prawa, lecz niepoprawnych ekonomicznie. Dotyczy to takich zdarzeń jak: wartość firmy, kapitał z aktualizacji wyceny, a także wartości ustalone według zasad wartości godziwej. Wynik finansowy ustalony według zasady memoriałowej musi być pokryty także pieniężnie - w celu ekonomicznej poprawności informacji finansowej.

Summary

Virtual dimension of financial reporting. A discussion paper

The article explores the possibility of generating financial information which is legally correct, but incorrect from the economic point of view.

It concerns such events as goodwill, negative goodwill, revaluation reserve and valuation based on fair value principle.

Cash cover is required for financial result based on the principle of accrual accounting to ensure economic accuracy of financial reporting.

Rachunkowość otwartych ksiąg - zarys koncepcji

Monika Łada

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie założeń koncepcji rachunkowości otwartych ksiąg jako sposobu na zapewnienie przepływu informacji zarządczej między podmiotami współpracującymi w ramach sieci biznesowych. W artykule zostały omówione: założenia koncepcji rachunkowości otwartych ksiąg i jej zastosowanie, korzyści z wymiany informacji między partnerami oraz bariery powodujące niepowodzenia w aplikacji tej koncepcji w praktyce gospodarczej.

Summary

Open book accounting - on outline of the concept

The aim of the paper is to present the concept of open book accounting which is a means of facilitating the flow of management information in business networks. In the paper the following issues are discussed: assumptions of the open book accounting concept, its applications, the benefits from sharing information among business partners and finally, major reasons for the failure in practical implementation.

Stosowanie wartości godziwej w Polsce - wyniki badań

Alicja Mazur

Streszczenie

Wartość godziwa jest jedną z najbardziej kontrowersyjnych kategorii wyceny. Zarówno zakres jej stosowania w sprawozdaniu finansowym, jak i sposoby ustalania, budzą wiele wątpliwości. W referacie przedstawiono wyniki badań ankietowych związanych ze stosowaniem wartości godziwej w polskich jednostkach gospodarczych. Uzyskane informacje dotyczą w szczególności ustalenia: czy jednostki te stosują, czy nie stosują wartości godziwej do wyceny bilansowej, jak ją ustalają oraz jak ją oceniają pod względem wiarygodności i przydatności decyzyjnej.

Summary

Fair value application in Poland - research results

Fair value is one of the most controversial of valuation categories. The range of its application in financial statements as well as the ways of its determining are questionable. This paper presents the research results related to the application of fair value in financial statements of Polish entities. In particular, the survey was intended to find out whether those companies

apply fair value for the balance sheet valuation or not, how it is determined and what they think about its reliability and usefulness.

Założenia, zasady i narzędzia *lean accounting*

Jan Michalak

Streszczenie

W opracowaniu przedstawiono założenia, zasady i narzędzia „szczupłego zarządzania” (*lean management*) i wspomagającej go „szczupłej rachunkowości”. Szczególną uwagę poświęcono zasadom rachunku kosztów strumieni wartości, sesjom planowania sprzedaży, działalności operacyjnej i finansowej (SOF) oraz informacjom i kryteriom podejmowania decyzji w „szczupłej rachunkowości”. W podsumowaniu podjęto próbę oceny oryginalności i przydatności „szczupłej rachunkowości” w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi.

Summary

Assumptions, rules and techniques of lean accounting

The paper presents assumptions, rules and techniques of lean management and supporting it lean accounting. The main focus was on value stream costing and sales, operational and financial planning sessions as well as information and criteria used for decision making in lean accounting. In the conclusions the author assessed the originality and usefulness of lean accounting in management of business entities.

Identyfikacja kosztów utraconych korzyści w rachunkowości

Bożena Nadolna

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie źródeł powstawania kosztów utraconych korzyści oraz ich zidentyfikowanie dla wybranych problemów decyzyjnych.

Artykuł składa się z trzech części. W pierwszej omówiono źródła powstawania kosztów utraconych korzyści. Następnie wskazano na przyczyny nieuwzględniania kosztów utraconych korzyści w analizie decyzyjnej. Autor zwraca przede wszystkim uwagę na zidentyfikowanie kosztów utraconych korzyści w odniesieniu do utraty wartości aktywów, dodatniej wartości firmy, oprocentowania aktywów oraz decyzji cenowych.

Summary

Identification of the opportunity cost in accounting

The purpose of this article is to present the sources of opportunity costs and their determination by means of measurements used in financial accounting.

The article consists of three parts. The first part discusses the sources of opportunity costs. Then reasons are indicated for not taking into account the opportunity costs in the analysis for decision-making. The main aim of the article is to identify the opportunity costs in the context of impairment of assets, goodwill, interest rates of assets and pricing decisions.

Modelowanie rachunkowości na potrzeby zarządzania dokonaniaми przedsiębiorstwa

Bartłomiej Nita

Streszczenie

Artykuł przedstawia oryginalne podejście do modelowania rachunkowości w warunkach zarządzania dokonaniem przedsiębiorstwa. W pierwszej części opracowania opisano system rachunkowości zarządczej jako element zarządzania dokonaniem. W tym kontekście rachunkowość zarządcza obejmuje trzy główne komponenty: planowanie i budżetowanie, pomiar i raportowanie dokonań oraz projektowanie metod rachunkowości zarządczej. W drugiej części położono nacisk na procedury związane z opracowaniem i funkcjonowaniem rachunkowości zarządczej. W szczególności wyjaśniono takie aspekty, jak analiza wykonalności, czynniki ograniczające projektowanie rachunkowości zarządczej, audyt systemu rachunkowości zarządczej oraz czynniki wspomagające ewolucję i doskonalenie rachunkowości zarządczej.

Summary

Accounting modelling for the purposes of performance management

The paper depicts the original approach to modeling accounting in the context of performance management. In the first part of the article the managerial accounting system was described as part of performance management. In this context managerial accounting includes three major components: planning and budgeting, performance measurement and reporting, and design of management accounting methods. In the second part the emphasis was put on the procedures of management accounting design. In particular, several aspects were explained, such as: feasibility analysis, factors limiting management accounting design, audit of management accounting system, and factors affecting the evolution of managerial accounting.

Metoda nabycia a metoda łączenia udziałów w procesie łączenia jednostek gospodarczych - rozwiązania krajowe i międzynarodowe

Marzena Remlein

Streszczenie

Celem artykułu jest prezentacja metod i sposobów bilansowego rozliczania procesu łączenia się jednostek gospodarczych przewidzianych przepisami polskiego prawa bilansowego i rozwiązaniami MSSF, oraz ukazanie różnic między tymi regulacjami w zakresie rozliczania procesu połączeń.

W poszczególnych częściach opracowania przedstawiono istotę i procedury postępowania zgodnie z polskim prawem bilansowym w przypadku zastosowania metody nabycia i metody łączenia udziałów. Dokonano porównania obowiązujących metod oraz zaprezentowano istotne różnice między obowiązującymi w Polsce metodami.

Zaprezentowano również rozwiązania przewidziane w MSSF 3. Omówiono etapy postępowania w metodzie nabycia oraz zwrócono uwagę na rozbieżności między rozwiązaniami krajowymi a Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Summary

Purchase method and merger method in the process of combinations

- Polish and international solutions

The aim of the article is to present the methods used in accounting for business combinations. This paper describes the purchase method and merger method according to Polish law

and International Financial Reporting Standards. The article has been divided into five parts preceded by an introduction and followed by conclusions.

In the individual parts describe following:

- legal basis of the process of combination,
- purchase method according to Polish accounting law,
- merger method according to Polish accounting law,
- comparison of these methods,
- business combinations according to International Financial Reporting Standards.

Nowe zasady działalności firm audytorskich

Kazimierz Sawicki

Streszczenie

W artykule przedstawiono zmiany, stanowiące implementację Dyrektywy 2006/43/WE Unii Europejskiej w części dotyczącej funkcjonowania firm audytorskich w Polsce. Zgłoszono uwagi popierające nowe rozwiązania, jak też zawierające wątpliwości dotyczące skuteczności ich stosowania w praktyce.

Summary

New rules of the functioning of audit entities

The paper presents planned changes being the implementation of the Directive 2006/43/EU of the European Union in the part related to functioning of audit entities in Poland. Some comments supporting the new solutions were made as well as some comments indicating doubts related to efficiency of applying the solutions in practice.

Współczesne kierunki modelowania raportów finansowych na przykładzie wybranych modyfikacji bilansu i rachunku przepływów pieniężnych

Ewa Śnieżek

Michał Wiatr

Streszczenie

W dobie globalizacji i harmonizacji zasad rachunkowości, sprawozdawczość finansowa, ewoluując w kierunku raportowania biznesowego, po raz kolejny zmienia swoje oblicze, dostosowując się do potrzeb informacyjnych jej użytkowników. Redefiniowanie modelu sprawozdawczości finansowej oraz zmiany jej struktury i zakresu są uwarunkowane zmieniającymi się potrzebami informacyjnymi użytkowników sprawozdań finansowych. Nowoczesne podejście do kształtu i zakresu raportu biznesowego determinuje powstawanie nowych koncepcji form przekazu informacji i tworzenie modeli sprawozdawczych. W artykule przedstawiono próby modelowania bilansu i rachunku przepływów pieniężnych jako przykład współczesnych trendów rozwoju sprawozdawczości finansowej.

Summary

Contemporary trends in financial statements modeling

- the case of some balance sheet and cash flow statement modifications

In the age of globalization and harmonization of accounting rules, financial reporting, evolving in the direction of business reporting, is changing its face once again trying to adapt to the users' need for information. Re-defining of the financial reporting model and changes of its structure and scope are determined by the changes in information needs of financial statements users. The new approach to the scope and structure of business report entails the coming into existence of new solutions of presenting information and new financial reporting models. The article presents attempts at modeling of balance sheet and cash flow statement as an example of contemporary trends in financial reporting development.

Rachunek kosztów działań jako podstawa wyceny usług

*Gertruda Krystyna Świdarska
Monika Raulinajtys*

Streszczenie

Artykuł prezentuje wykorzystanie rachunku kosztów działań do wyceny usług na trzech rynkach podlegających centralnym regulacjom - rynku usług pocztowych, telekomunikacyjnych oraz świadczeń zdrowotnych. Doświadczenia krajów Unii Europejskiej (w tym Polski) pokazują nowe obszary wykorzystania rachunku kosztów działań. Potwierdzają, że zastosowanie tego narzędzia pozwala na kontrolę kosztów ponoszonych przy świadczeniu usług oraz wycenę na podstawie rzeczywistego rachunku ekonomicznego. Takie podejście gwarantuje przejrzystość procesu wyceny na rynkach, na których odgrywa to szczególnie istotną rolę.

W części pierwszej przedstawiono zarys koncepcji rachunku kosztów działań wykorzystanej w PPUP Poczta Polska. Scharakteryzowano zastosowane rozwiązanie dostosowane do specyfiki działań poczty, zawierające elementy obiektowego rachunku kosztów działań oraz rachunku kosztów działań sterowanego czasem.

W części drugiej zaprezentowano zastosowanie koncepcji rachunku kosztów działań do wyceny świadczonych usług w British Telecom. Wykorzystanie właściwych nośników kosztów pozwala na prawidłowe przypisanie kosztów obiektom je generującym.

W części trzeciej opisano doświadczenia krajów Unii Europejskiej w zakresie stosowania rachunku kosztów działań do wyceny świadczeń medycznych. Stanowią one przesłankę dla wdrożenia tej koncepcji do wyceny usług zdrowotnych na rynku polskim.

Summary

Activity-Based Costing as the basis for valuation of services

The article presents the application of Activity-Based Costing for pricing of services on three markets which are subject to central regulations - the market of postal, telecommunications and health services. The experiences of the European Union members (including Poland) show new areas of application of Activity-Based Costing. They confirm that using this tool allows for controlling the costs of services provided as well as pricing on the basis of actual economic costing. Such an approach guarantees the transparency of the pricing process on the markets where it is particularly important.

The first part presents the draft of the concept of Activity-Based Costing used in PPUP Poczta Polska (Polish Post). The authors describe the solution adjusted to the specific character of postal activities, which includes elements of Objective Activity-Based Costing and Time-Driven Activity-Based Costing.

The second part presents the concept of Activity-Based Costing used by British Telecom in relation to valuation of services. Using adequate cost drivers allows costs to be attributed to objects which generate them.

The third part describes the experiences of the European Union members with regard to using Activity-Based Costing for the pricing of medical services. These experiences have resulted in the implementation of this concept in valuation of health services on the Polish market.

Bilans podatkowy - założenia koncepcyjne i zawartość informacyjna

Katarzyna Zasiewska

Streszczenie

W prezentowanym artykule został przedstawiony autorski projekt bilansu podatkowego, sporządzonego przy wykorzystaniu bezpośredniego sposobu ustalania wartości podatkowych aktywów i pasywów.

Autorka podała przesłanki sporządzania bilansu podatkowego oraz jego użyteczność i przydatność informacyjną dla szerokiego kręgu odbiorców.

Główny nacisk został położony na zaprezentowanie ogólnych założeń koncepcyjnych sporządzenia tego bilansu: jego układu, zasad prezentacji i wyceny składników majątkowych, które - choć opierają się na formalnych zasadach sporządzania bilansu księgowego - to powinny być podporządkowane przepisom podatkowym.

Summary

Tax balance sheet - conceptual framework and information content

This article presents the author's proposal of the tax balance sheet prepared using the direct method of calculating tax value of assets, liabilities and owners' equity.

The author presented the reasons for preparing the tax balance sheet and its usefulness for a broad group of users.

The main emphasis has been and on presenting a general conceptual framework of preparing this balance sheet - its structure rules of assets measurement and presentation, which - though based on formal rules of preparing accounting balance sheet - should also comply with tax law requirements.